

Het geheime plekje

28 JULI 2004 (PAGINA 13)

Door Jeroen Trommelen

De vaderlandse natuur is met regels en voorschriften overgoten. Thomas van Slobbe van de stichting wAarde, bedenker van het Smulbos en Bomen voor Koeien, verzet zich tegen deze 'overdreven regelnevelij'. Stiekem heeft hij een stukje natuur gestolen.

De voorbereiding van wat Thomas van Slobbe de 'perfecte misdaad'

noemt, begon bijna drie jaar geleden. Hij moest een geschikt terrein vinden; liefst een goed verborgen plek op een groot natuurterrein waar bezoekers letterlijk om de tuin geleid konden worden. Een plek ook waar hij ongemerkt in- en uit zou kunnen sluipen en een nacht zou kunnen doorwerken zonder gestoord te worden.

Dat terrein moest verkend worden. Daarna moesten er geschikte struiken worden gekozen en ingekuuld, in afwachting van het moment dat hij ze zou planten. Vervolgens moest er een plan worden gemaakt voor de daad zelf.

Het was, zegt hij, een stuk lastiger dan gedacht. **Het** valt niet mee om in Nederland mensen te ontlopen en ongezien te blijven. Gereedschap klaarleggen, struiken versjouwven, vervoer regelen, alles in **het** geniep. Een vreemde ervaring.'

De voorbereiding vergde anderhalf jaar. Op een gegeven moment sprak hij er met niemand meer over. **Het** plan was tenslotte ernst en moest wél slagen. Op een moment in maart 2003 verliet hij zijn woning en vlocht Thomas van Slobbe, directeur van de natuurorganisatie stichting wAarde, in enkele dagen ergens in Nederland onopgemerkt een cirkelvormige, ondoordringbare heg van doornige struiken.

Hij sloot daarmee heel bewust één gebied af van **het** geheel door mensen toegeëigende, aangeharkte, met verfoeide regels en voorschriften overgoten Nederlandse landschap. Dat gebied, zo groot als enkele gemiddelde achtertuinen samen, noemt hij de Lege Plek van Nederland.

Het is een plek die van niemand is en waar 'geen mens iets over te zeggen heeft'. Na anderhalf jaar verwaarlozing zal de doornenhaag trouwens wel aardig zijn gaan woekeren. Geen wandelaar die zomaar die plek binnenloopt. Niemand, verzekert hij, die er überhaupt een **geheime** plek zal vermoeden. Ook de eigenaar van de plek, een grote natuurbeheerder, weet van niets.

Waar die plek ligt, wil hij niet vertellen. Niet in **het** grootste vertrouwen en ook niet aan zijn eigen familie of vrienden. Hij is er zelfs nooit meer teruggeweest, wat aanvankelijk enorme zelfbeheersing kostte.

De zomer van 2003 was warm en droog. 'Na een paar maanden zei ik tegen mezelf: ik moet op z'n minst kijken of **het** wel goed gaat met de haag, of alles er nog steeds netjes bij staat. Gelukkig heb ik weerstand kunnen bieden aan dat soort smoesjes. De lege plek werkt alleen wanneer er echt niemand komt, dus ook ik zelf niet. Ik moet persoonlijk de zelfdiscipline opbrengen die de maatschappij als geheel niet meer kent.'

Hij heeft, zegt hij, een stukje Nederland gestolen. En dat moest stiekem, want formeel kan **het** niet eens. 'Dat hebben we als stichting onderzocht. Aanvankelijk wilde we een proefproces beginnen om een gebied volledig te onteigenen, zodat **het** van niks en niemand meer zou zijn. Dat kan niet. **Het** is voor een boom onmogelijk om niet van iemand te zijn.'

Van Slobbe glimlacht er breed bij. Hij geniet van de nieuwsgierigheid, naar de Lege Plek maar laat zich niet vermurwen. We krijgen de plek niet te zien. Foto's zijn er ook niet. Eigenlijk is er helemaal geen bewijs dat de plek bestaat. En voor wie nog even doordenkt, maakt **het** zelfs geen verschil of **het** nu fictie is of niet. De plek zou conceptuele kunst kunnen zijn of een filosofisch idee. 'Maar hij bestaát wel.' Hij schreef er een boek over dat dit najaar verschijnt: Dagboek van een Lege Plek – hoewel ook daarin de locatie niet wordt verklapt.

Het is niet **het** eerste opmerkelijke idee van ecooloog en milieukundige Thomas van Slobbe en de door hem opgerichte stichting wAarde. Dit ideeën bureau herintroduceerde vier jaar geleden de vlechtheg in Nederland. Die natuurlijke, gevlochten erfafscheiding was op dat moment vrijwel uit **het** landschap verdwenen. Inmiddels hebben duizenden liefhebbers bij Intratuin een vogel- en vlindervriendelijk vlechtpakket aangeschaft.

In overleg met **het** Vara-programma Vroege Vogels en Landschapsbeheer Nederland ging Van Slobbe aan de slag met 'iets' over koeien in de kale weide, want ook landbouwhuisdieren zouden volgens de programmamakers een schaduwrijke boom boven hun hoofd willen. De campagne Bomen voor Koeien werd geboren en verloopt ongekend succesvol. Er zijn 42 duizend bomen en struiken geplant, op kosten van boeren, burgers en organisaties die hun tientjes blijven storten.

Het ministerie van VROM subsidieerde Van Slobbe vervolgens om allochtonen te betrekken bij de Nederlandse natuur en **het** milieu. Zo werd **het** Smulbos geboren, een concept voor bossen en parken waar als vanouds bessen, noten, paddestoelen en kruiden te halen zullen zijn – ook voor geboren Nederlanders trouwens. Hij kwam op **het** idee nadat hij in een bos door Turkse Nederlanders was aangesproken op **het** dreigende omzagen van tamme kastanjabomen. De meeste wandelaars liepen daar achteloos aan voorbij. De Turken niet.

Toen **het** smulbosplan afgelopen mei bekend werd gemaakt, tuimelden de columnisten, commentaarschrijvers en parlementariërs over hem heen. Betutteling was **het**, of nee: discriminatie. 'Ik ben toch geen aap!', foeterde LPF-kamerlid Varela op de suggestie dat hij iets eetbaars uit **het** bos zou willen meenemen.

Terugkijkend kende bijna niemand de feiten, constateert Van Slobbe. 'Daarom was **het** ook zo moeilijk om te reageren. Volgens de één zouden we allochtonen discrimineren en volgens de ander bevoordelen. Terwijl **het** geen van tweeën de bedoeling was.' **Het** Gelders Landschap dat aan **het** project meewerkte, kreeg tientallen opzeggingen, voornamelijk van leden die zeiden dat ze geen buitenlanders in hun bos wensten.

Het jongste project van de stichting is gericht op **het** recht van overpad, dat in Nederland slecht is ontwikkeld. Ook dat idee put uit de bron van ontevredenheid en frustratie over de volgens Van Slobbe absurd doorgevoerde planning van **het** Nederlandse landschap, waar de burger niets meer mag en daarom ook niets meer

et kantoor van de stichting wAarde is gevestigd op de beboste heuvels van Beek-Ubbergen. **Het** toeval wil dat uitkijkt over wat volgens de kaart **het** filosofendal wordt genoemd. Van Slobbe pakt zijn jas en gaat wandelen. Binnen vijf minuten staan we voor een bordje van Staatsbosbeheer.

'Dat bedoel ik', zegt hij wijzend op de tekst. 'Mensen beleven de natuur bijna niet meer omdat ze dat niet mogen. Je moet op de paden blijven. Je mag na zonsondergang **het** bos niet in. Dat zijn standaardregels. Niet omdat **het** een ecologische functie heeft – dat geldt hoogstens voor enkele kwetsbare gebieden – **het** is domme regelgeving.'

Zou **het** echt? In de stad houdt toch ook niemand zich aan zinloze regels, waarom in de natuur dan wel?

'We kunnen niet meer anders', houdt hij vol. 'Sluipenderwijs is de natuur veranderd in iets voor een zondagmiddagwandeling. Niemand komt nog op **het** idee om te gaan zwemmen in een van de meertjes hier. Omdat **het** water giftig is of omdat een recreatieschap er een hek omheen heeft gezet. Alles is een béétje bereikbaar en een beetje niet. Een béétje beschikbaar en een beetje niet. Je mag er naar kijken, maar aankomen niet.'

Zelf trekt hij zich daar trouwens niets van aan. Niet ver van **het** filosofendal heeft hij een geheim **plekje**, honderd meter van **het** wandelpad, waar hij na zonsondergang uren kan mijmeren, dassen kan observeren, reeën ziet drinken of de laatste vogel van de dag hoort fluiten. Wandelaars laten **het** links liggen. Ze komen, zegt hij berustend, kennelijk niet eens op **het** idee om **het** pad te verlaten.

Ook daarom moest de Lege Plek er komen. 'Laat er één gebied zijn waar we niets over te zeggen hebben en niet weten wat er gebeurt. Een plek waar je zelfs met een jaar vakantie en drie miljoen euro op zak niet naartoe zou kunnen gaan. Dat roept toch veel meer bewondering op voor de natuur dan alle plekken waar je wel kunt komen?'

Maar dan staan we voor zijn favoriete mijmerplek, een met dennen en beuken begroeid dal waarin een beekje ontspringt. Idyllisch. En kijk toch eens: op de rand van de kom heeft iemand met kartonnen dozen en een paardendeken een tentje gebouwd om de nacht door te brengen.

Een wat? Een tentje!

'Hm, niet zo leuk', bromt de directeur, terwijl we **het** bouwsel inspecteren.

Hoezo? Breekt iemand eens uit de sleur, is **het** wéér niet goed.

De filosoof van de vrije, ongereguleerde natuur produceert zijn breedste glimlach. Toch vindt hij **het** maar niks. 'Ik gun **het** die persoon wel. Maar ruim **het** dan óp, als je weggaat!'

Copyright: de Volkskrant